

Editörden...

S. Ruken Öztürk

Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi

İLEF Dergisi'nin değerli okurlarına Kasım sayısından merhaba. İçinde bulunduğumuz yılda Üniversitelerarası Kurul'un (ÜAK) önerisiyle Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından doçentlik ölçütlerinin değiştirilmesi kararı ve sosyal bilimlerde Türkiye'de ESCI'de taranan az yayın olması nedeniyle İLEF Dergisi'ne yine yoğun bir yazı akışı oldu. Kasım sayımızı da öncelikle yazarlar ile hakemlerin ve çok sayıda öğretim elemanının yoğun emeğiyle çıkardık. Mayıs sayısı yayımlandıktan sonra, Haziran 2023'te editörlük görevini üstlendiğimden bu yana yaklaşık altı ayda, sürece giren yazılar için seçtiğimiz hakemler, en üst düzeyde katkı (düzeltme, eleştiri, öneri gibi) yaptılar ve yazılar bu katkılarla gelişti; tüm hakemlerimize özenli ve özverili çalışmaları nedeniyle çok teşekkür ederim. Yazı akışının çok olması, niteliği de düşürmemek için daha titiz bir ön değerlendirmeyi gerekli kılıyor. Altı aylık süreçte kırka yakın yazı ya ilgili alanda çalışanlardan yardım alınarak ya da doğrudan editör tarafından yapılan ön değerlendirme sonucunda hakem sürecine alınmaya uygun bulunmadı. Hakeme gönderilmeye uygun bulunan bazı yazılarımız bu sayımızda da gördüğünüz

<http://ilefdergisi.ankara.edu.tr>

ilef dergisi ■ 10(2) ■ güz/autumn 5-8

gibi değerlendirme sürecinden başarıyla çıktı. Yine bu süreçte sekiz makale de hakemler tarafından oy birliği ya da oy çokluğu ile yayımlanmaya uygun görülmedi. Yoğun ve zorlu geçen bir süreçti, her zaman nitelikli araştırmaları yayımlamayı hedefledik, bu doğrultuda hareket ettik.

Bu sayıda altı farklı üniversiteden yedi yazarın çalışması bulunuyor. İlk yazarımız Gökhan Atılğan “Sanatı Desteklemek: Burjuvazi ve Sanat Üzerine Bir İnceleme” adlı çalışmasında burjuvazinin belirli kesimlerinin yüksek sanat formlarını neden desteklediği sorusuna yanıt arıyor. Makalede, burjuvazinin kâr getiren ya da rant üreten sanatsal yatırımlar yerine doğrudan ekonomik getirisi olmayan sanatsal faaliyetlere verdiği desteklere odaklanması ise cevap aranan soruyu daha da ilginç kılıyor. Atılğan, bu sorunun yanıtı için Antonio Gramsci’nin sınıf bilincinin uğraklarına ilişkin analizinden yararlanarak ekonomik, toplumsal ve siyasal yönleri dikkate alan bir inceleme yapıyor.

Çilem Tuğba Koç’a ait “Misogynistic Views in Participatory Dictionaries” adlı araştırmada ise kadınlara yönelik klişeler ve kalıpyargılar, kadın düşmanlığının çevrimiçi üretildiği alanlardan biri olan katılımcı sözlükler üzerinden incelenmiştir. *Ekşi Sözlük*, *Instela*, *Ulludağ Sözlük* ve *İnci Sözlük*’teki, kadın başlığı altında mizojinik unsurlar içeren 684 entry van Dijk’in ideolojik dördül alan kare tekniğiyle analiz edilmiş, kadınlara karşı nasıl bir ötekileştirici dilin kullanıldığı ve kadınlara ilişkin dolaylı yoldan başvuru mizojinik unsurlar ortaya konmuştur.

Üçüncü yazımızda Eren Yüksel “Bir Travma Deneyimi Olarak Göçmen Sineması” başlığı altında, klasikleşmiş iki göç filmi ele almıştır. Yüksel, Almanya’ya göçü anlatan Şerif Gören’in *Almanya Acı Vatan* (1979) ve Tevfik Başer’in *40 Metrekare Almanya* (1986) filmlerinde göçün toplumsal travmaya dönüşümünü kuramsal düzeyde ve literatürdeki ilgili kavramlar çerçevesinde tartışmıştır. Filmlerdeki travmatik göç deneyiminin, ailedeki parçalanmalar ve toplumsal cinsiyet ilişkilerindeki değişim temel alınarak çözümlendiği çalışmada filmlerin dolaşıma soktuğu anlamlar araştırılmış, göçün ve göçmenin temsili açısından bu anlamların sonuçları analiz edilmiştir.

Azime Cantaş “Minör Sinemada Kadın-Oluş ve Hayaletler Filmi” adlı makalesinde Gilles Deleuze ve Felix Guattari’nin kavramlarıyla düşünerek minör sinemada kadın oluşu Azra Deniz Okyay’ın *Hayaletler* (2020) filmi üzerinden okumuş, yerli sinemadaki minör bileşenleri araştırmıştır. Kadın-oluş, öteki-oluş, yoksulluk, sınıf farkı, majör tahakküm gibi konuları içeren

ve siyasal bir film örneği olan *Hayaletler* aracılığıyla yersiz-yurtsuz, temsil edilemeyen karakterler ile minör sinemanın biçimsel özellikleri ele alınmıştır.

Aygün Şen'in "Yerli Sineması ve Ortadan Kaybolmaya Direnen Yerli: *Smoke Signals*" başlıklı çalışmasının okurları, bir ihtimal usta yönetmen Martin Scorsese'nin *Killers of the Flower Moon (Dolunay Katilleri, 2023)* filmini izlemiş olabilirler. Makale onlar için daha anlamlı hale gelecek, benim de filmi izlerken aklımda hep bu yazı vardı. Kuşkusuz bu iki metnin (yazının ve filmin) kesişmesi güzel bir sürpriz oldu. Makaleden şu ifadeyi paylaşabilirim: "Yok olması istenen Yerli sembollerin ve ritüellerin perdeye yansması, yasaklanan dillerin duyulması, resmî tarihin gizlediklerinin dile getirilmesi, bunu amaçlamasa bile Yerli sinemasını politik direnişin aygıtı haline getirir". Şen'in tercih ettiği gibi büyük harfle yazarsak Yerlilerin çerçevesinden/ kamerastan bakan *Smoke Signals* (Chris Eyre, 1998) filmini odağa alan yazar, yerinden edilmiş Yerlilerin direnişini inceliyor.

Tunç Boran "Kanonik Sinema Tarihi Yazımından Kuşkulama)mak: Nazım Hikmet'in Filmografisine Dair Birkaç Düzeltme" adlı yazısında titiz bir biçimde ilk kaynaklara başvurmuş ve şimdiye kadar Nazım Hikmet'in, Mümtaz Osman adıyla 1930'larda yönettiği ya da yazdığı filmler hakkında sinema tarihimizde yanlış bilinenleri düzeltme çabasıyla dikkate değer bir araştırma ortaya çıkarmış. Tarih yazımında birincil kaynakların ve karşılaştırmalı bakış açısının gereğini bize gösteren makalenin alanda önemli bir boşluğu dolduracağı, o dönemi çalışanlar için Nazım Hikmet filmografisi hakkında bir başvuru kaynağı olacağı açık.

Bu sayımızın "YouTube'daki Kültürel Mevzi Savaşlarını LeftTube Yayıncıları Üzerinden Okumak: ContraPoints Örneği" başlıklı son makalesinde Turancan Şirvanlı, *YouTube* platformunda "yeni radikal sağ"ın görünür olduğunu ama "*LeftTube*" gibi sol eğilimli yayıncıların karşı söylem geliştirebilmek için bu alanı kullandıklarını saptadıktan sonra *ContraPoints* kanalının içeriklerini çözümlenmiştir. Kanalın içeriklerindeki "radikal/ alternatif sağ anlatılara karşı kurulan karşı-hegemonik anlatı stratejilerini saptamak" ve "*YouTube*'un kültürel mücadele alanı olarak nasıl kullanıldığını değerlendirmek" amacıyla yapılan araştırma sonunda, "radikallikten çıkarma, eleştirel mizah, diyalojik hikâye anlatıcılığı ve karakter yaratma üzere dört temel karşı-hegemonik strateji" nin varlığı tespit edilmiştir.

Makalelerimiz bu kadar ama bir de yakın zamanda çıkan *Medya ve Kadın* (2023) kitabı için kısa bir değerlendirme yazısı yazdım. Çağla Kubilay ile

Nalan Ova'nın derlediği ve dokuz ayrı çalışmadan oluşan bu kitap, medyayı toplumsal cinsiyet bağlamında anlamaya çalışan herkes için önemli bir temel kaynak olacak.

Dergide emeği olanları anmadan geçemeyeceğim. Bu süreçte sık sık bilgilendirmeye çalıştığım Yayın Kurulu'nun her bir üyesine verdikleri destek için çok teşekkür ederim. Bu vesileyle iki yılda bir demokratik bir biçimde bölümlerden gelen önerilerle Yayın Kurulu'nun kısmen değiştiğini ve bir sonraki sayıda yeni editörü de yeni yayın kurulunun belirleyeceğini hatırlatmak isterim. İngilizce özetleri düzelten Hugh Jefferson Turner'a ve indeksler konusunda bize destek veren, aynı zamanda dergi tasarımını da yapan Gazetecilik Bölümü'nden Mehmet Pelivan'a çok teşekkür ederim. Özellikle farklı bölümlerdeki araştırma görevlilerinden oluşan editör yardımcıları bu süreçte birlikte çalışırken daha yakından tanıdım, onlar olmasaydı ne yapardım bilmiyorum. Gazetecilik Bölümü'nden Sezer Fener'e, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü'nden Mine Rugancı Livan'a ve Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü'nden (kadrosu fakültemizdeyken yıl içinde Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi'ne aktarılan) Ayşe Seda Aslan'a çok teşekkür ederim, çok şey öğrendim sizlerden. Yazar, hakem, editör ve yardımcıları ile Yayın Kurulu arasında dergi yayıncılığı, karşılıklı bir öğrenme süreci oluyor aslında.

Cumhuriyetimiz bu yıl 100. yılını kutluyor; dergimiz de gelecek yıl ne mutlu ki 10. yaşına girecek. Büyük emeklerle kurduğumuz ve kısa zamanda çok başarılı olup önce TR Dizin'de sonra da ESCI'de taranan, niteliğiyle alanda önemli bir konuma gelen İLEF Dergisi'nin arkasında görünmez emeklerin olduğunu da unutmadan tüm destek verenlere tekrar çok teşekkürler.